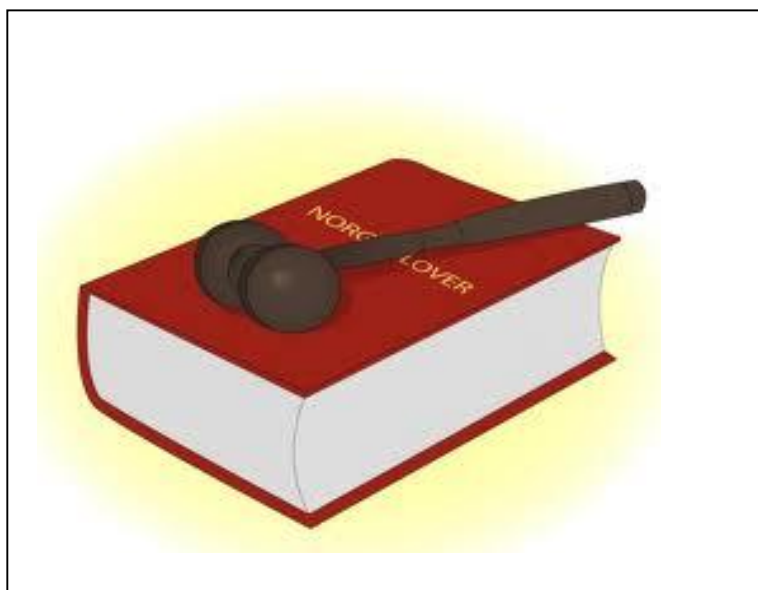

Forvaltningsrevisjon i Alvdal kommune

Oppfølging av politiske vedtak i Alvdal kommune

Formålet med dette prosjektet er å vurdere om kommunestyrets og formannskapetets vedtak blir iverksatt som forutsatt.

INNOLD

1. INNLEDNING	2
1.1 Bakgrunn	2
1.2 Forvaltningsrevisjon	2
1.3 Politiske vedtak og iverksetting av vedtakene	3
2 FORMÅL, PROBLEMSTILLINGER, METODE OG REVISJONSKRITERIER.....	4
2.1 Formål	4
2.2 Problemstillinger	4
2.3 Metode.....	5
2.4 Revisjonskriterier	5
3. PROBLEMSTILLING 1	6
Har administrasjonen en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp formannskapet og kommunestyrets vedtak?	6
3.1 Revisjonskriterier	6
3.2 Faktadel.....	8
3.3 Revisjonens vurderinger	10
3.4 Revisjonens konklusjon	11
4. PROBLEMSTILLING 2.....	11
Har administrasjonen systemer og rutiner som sikrer at formannskapet og kommunestyrets vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for at det rapporteres tilbake til formannskapet og kommunestyret?	11
4.1 Revisjonskriterier	11
4.2 Faktadel.....	15
4.3 Revisjonens vurderinger	20
4.4 Revisjonens konklusjon	20
5. PROBLEMSTILLING 3	21
Blir formannskapet og kommunestyrets vedtak iverksatt som forutsatt?	21
5.1 Revisjonskriterier	21
5.2 Faktadel.....	21
5.3 Revisjonens vurdering	24
5.4 Revisjonens konklusjon	24
6. RÅDMANNENS UTTALELSE	24
7. SAMMENDRAG OG KONKLUSJONER	25
8. REVISJONENS ANBEFALINGER	27
9. KILDER OG VEDLEGG.....	28
9.1 Kilder.....	28
9.2 Vedlegg.....	28

Alvådal, den 31. oktober 2018

Svein Magne Evavold
Revisjonssjef

Henning Mikkelsen
Revisor

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

Kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2019 som ble behandlet av kontrollutvalget i sak 35/2016 og kommunestyret i sak 111/2016 har oppfølging av politiske vedtak som tema for undersøkelse i 2018.

Kommunens styringsprinsipp bygger på en ansvarsfordeling mellom de folkevalgte og administrasjonen. Det er de folkevalgte som gjennom sine vedtak bestemmer hva som skal gjøres, mens det er administrasjonen som iverksetter vedtakene. Å sikre at kommunestyrets vedtak blir iverksatt er grunnleggende for et velfungerende lokaldemokrati.

1.2 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget i Alvdal kommune skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Forvaltningsrevisjon innebærer blant annet undersøkelser om:

- a) Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- b) Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
- c) Regelverket etterleves,
- d) Forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- e) Beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) Resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

I følge forskrift om revisjon § 7 skal forvaltningsrevisjon gjennomføres og rapporteres i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området. Denne rapporten er utarbeidet med grunnlag i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk.

1.3 Politiske vedtak og iverksetting av vedtakene

Politiske vedtak

For ulike deler av den kommunale virksomhet, vil det finnes forskjellige former for politiske vedtak. Politiske vedtak danner grunnlaget for og legitimerer iverksettingen av en bestemt politikk. Kommunestyret er det øverste organet i kommunen og treffer vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak, jfr. kommuneloven § 6. Nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, fastsettes av kommunestyret selv ved reglement. I samsvar med vedtatt prosjektplan, vil revisjonen bare se på vedtak fattet av formannskapet og kommunestyret i Alvdal. I rapporten har vi valgt å benytte begrepet folkevalgt organ, dette for å markere at formannskapets og kommunestyrets vedtak er fattet av et folkevalgt organ. Nedenfor er gjengitt noen eksempler på ulike vedtakstyper som det er vanlig for et kommunestyre å fatte:

- Handlingsplan/årsbudsjett
- Årsmelding/årsberetning
- Årsregnskap
- Reguleringsvedtak
- Sektorplan
- Temaplan
- Investerings- og utbyggingsvedtak
- Vedtak knyttet til kommunale tjenester og avgifter
- Utredninger og evalueringer

Når administrasjonen skal iverksette den vedtatte politikken, vil det politiske vedtaket sette grensene for dette. Det ligger utenfor denne forvaltningsrevisjonen, hvor mye skjønn kommunestyret velger å gi administrasjonen og begrunnelsen for det. Det er ønskelig at vedtaket skal være entydig og forståelig for administrasjonen når vedtaket skal iverksettes. Med administrasjonen menes i denne sammenheng den del av den kommunale virksomheten som ledes av rådmannen, jfr. kommuneloven § 23 nr. 1.

Iverksetting

Begrepet iverksetting blir brukt på flere ulike måter. Eksempler på dette er: administrativ etterlevelse av politiske vedtak eller som et begrep som beskriver selve den politiske prosessen, fra en sak kommer på dagsorden, til den settes ut i livet, og så igjen evalueres. Iverksetting vil her referere til administrasjonens gjennomføring og virkeliggjøring av politiske vedtatte beslutninger. En slik forståelse, som ser på iverksetting som en prosess, legger til grunn at det er samsvar mellom intensjonene bak et vedtak og hvordan disse realiseres. For at dette skal være legitimt, må politikken som iverksettes defineres innenfor

rimelige tolkninger av og innenfor de begrensningene som er gitt i det politiske vedtaket. Andre begreper som brukes er implementering og oppfølging.

2 FORMÅL, PROBLEMSTILLINGER, METODE OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Formål

Formålet med dette prosjektet er å vurdere om formannskapets og kommunestyrets vedtak blir iverksatt som forutsatt. Det vil si om politiske vedtak blir iverksatt slik de folkevalgte har bestemt og uttrykt gjennom vedtak i kommunestyret. Det forutsetter at administrasjonen har en klar forståelse av sin rolle i de forskjellige stadiene i en sak. Administrasjonen må ha systemer og rutiner som skal sikre at vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for at det rapporteres tilbake til de folkevalgte organene.

2.2 Problemstillinger

Med utgangspunkt i formålet med prosjektet vil hovedproblemstillingen være å vurdere om formannskapets og kommunestyrets vedtak er iverksatt slik de folkevalgte har bestemt.

Spørsmålet konkretiseres nærmere i følgende problemstillinger:

1.	Har administrasjonen en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp formannskapets og kommunestyrets vedtak?
2.	Har administrasjonen systemer og rutiner som sikrer at formannskapets og kommunestyrets vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for å rapportere tilbake til formannskapet og kommunestyret?
3.	Blir formannskapets og kommunestyrets vedtak iverksatt som forutsatt?

Undersøkelsen har et systemfokus hvor vi undersøker administrasjonens systemer og rutiner for oppfølging og tilbake-rapportering på iverksetting av formannskapets og kommunestyrets vedtak. Med rutine menes etablerte og standardiserte prosedyrer eller handlinger som følges fast. En rutine er ofte nedfelt skriftlig, men kan også være en etablert praksis. En rutine er ikke personavhengig, altså skal det ikke være slik at hvorvidt vedtak blir iverksatt

avhenger av hvem som er saksbehandler. De faglige sidene av enkeltsakene, og om disse er innenfor lovens rammer, er ikke en del av undersøkelsen.

2.3 Metode

Undersøkelsen gjennomføres i henhold til RSK 001 - Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk.

I følge forskrift om revisjon § 7 skal forvaltningsrevisjon gjennomføres og rapporteres i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området.

Undersøkelsen søkes gjennomført ved å vurdere fakta som samles inn gjennom dokumentanalyse, spørsmål til administrasjonen og en spørreundersøkelse. Undersøkelsen avgrenses til å omhandle vedtak som formannskapet og kommunestyret har gjort.

Vi vil se på dokumenter som på et overordnet nivå beskriver forholdet mellom formannskapet og kommunestyret og administrasjonen. Videre vil vi se etter om kommunen har rutiner for oppfølging av politiske vedtak. Vi vil gjøre et utvalg blant formannskapets og kommunestyrets vedtak og undersøke om disse vedtakene faktisk har blitt iverksatt.

Det sendes oppstartbrev til rådmannen der vi varsler om oppstart av prosjektet.

2.4 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier skal danne norm eller en referanse som de innsamlede dataene vurderes opp mot og gir uttrykk for et ideal for hvordan tilstanden bør være på det reviderte området. Revisjonskriterier utledes fra lover, forskrifter, politiske vedtak, retningslinjer, mål, føringer osv.

I denne undersøkelsen vil vi utlede revisjonskriterier fra følgende kilder:

- Kommuneloven
- Reglementer i Alvdal kommune
- 85 tilrådinge for styrkt egenkontroll i kommunene – rapport fra kommunal- og regionaldepartementet
- Rådmannens internkontroll – hvordan få orden i eget hus – idehefte fra KS.

Det grunnleggende revisjonskriteriet for denne undersøkelsen vil være kommunelovens § 23 nr. 2 som sier at det er administrasjonssjefen som er ansvarlig for saksutredning og iverksetting av vedtak.

I samme paragraf framgår det at etablering og oppfølging av intern kontroll i kommunen er rådmannens ansvar.

Intern kontroll skal være etablert i hele kommunens virksomhet og de interne ansvarsforholdene skal være avklart.

Revisjonskriteriene utledes med utgangspunkt i problemstillingene og konkretiseres nærmere under hver enkelt problemstilling.

3. PROBLEMSTILLING 1

Har administrasjonen en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp formannskapet og kommunestyrets vedtak?

3.1 Revisjonskriterier

Administrasjonen er en sentral del av den kommunale forvaltningen. Effektiviteten i og kvaliteten på det arbeid som utføres i kommunen er avhengig av en kommuneadministrasjon som fungerer tilfredsstillende. Administrasjonens hovedoppgaver er enkelt fortalt «å tilrettelegge premissene for de folkevalgte avgjørelser, og så sette disse ut i livet» (Bernt, Overå og Hove 2008, 380). Med andre ord varierer administrasjonens ansvar i de forskjellige fasene av beslutningsprosessen (Jacobsen 2003). For at administrasjonen skal fungere tilfredsstillende i alle ledd, betinger det at kommunens administrasjon har en klar forståelse av sitt ansvar for forsvarlig saksutredning og påfølgende iverksetting av politiske vedtak, samt for statusrapporteringer på iverksetting til formannskapet og kommunestyret.

Både sentralt og på kommunalt og fylkeskommunalt nivå har forvaltningen i Norge lojalitetsplikt ovenfor de vedtak som blir fattet i folkevalgte organ. I Alvdal kommunes etiske retningslinjer fremheves betydningen av ansattes lojalitetsplikt. Det heter her «alle tilsatte og folkevalgte plikter lojalt å overholde lover, forskrifter og reglementer som gjelder for Alvdal kommunes virksomhet». Videre presiseres det at «dette innebærer også at alle skal forholde seg lojalt til vedtak som er fattet» (Alvdal kommune 2012).

Iverksetting av vedtak vil i mange tilfeller være avhengig av administrasjonens tolkning av formannskapet og kommunestyrets bestilling. Dette kan det være flere grunner til, og administrasjonssjefens oppgave er da «å fortolke og omsette vedtaket til en faglig mulig oppgave» (KS 2011, 77). Lojalitetsplikten vil i slike

tilfeller innebære at administrasjonen må sørge for at vedtaket blir iverksatt i tråd med intensjonen i vedtaket og de politiske føringer som er gitt.

Administrasjonen generelt og administrasjonssjefen spesielt skal søke intensjonen bak vedtaket når vedtaket tolkes. Med intensjonen bak vedtaket menes hva de folkevalgte ønsker å oppnå med sitt vedtak: «Det er denne intensjonen som må formidles i organisasjonen og som rådmann løpende må vurdere for å finne grensesnittet for hva som er administrasjon og hva som er politikk» (KS 2011, 79). Om vedtaket ikke lar seg tolke, må administrasjonen avklare med det folkevalgte organet hva som er den rette forståelsen av vedtaket. Det følger av kommuneloven § 23 at administrasjonen ikke har anledning til å la være å iverksette et vedtak, selv når administrasjonen er faglig uenige i vedtaket.

Den lokale styringsretten ligger hos de kollegiale folkevalgte organ, men disse har «rett og plikt til å la seg bistå av en høyt kompetent fagmann som på tjenesteansvar skal gi uttrykk for sitt syn på sakene, og som dessuten skal lede administrasjonen på en slik måte at den fungerer både til de folkevalgte og publikums beste» (Bernt, Overå og Hove 2008, 389).

Administrasjonssjefen er, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer formannskapet og kommunestyret fastsetter, den øverste leder for den samlede kommunale administrasjonen. En sentral del av ledelsesfunksjonen er å sørge for at tjenesteapparatet fungerer på en hensiktsmessig måte. I den forbindelse fremhever Bernt, Overå og Hove (2008) at administrasjonssjefen er ansvarlig for samordning og effektivisering av hele den kommunale virksomheten. Administrasjonssjefens ansvar og myndighet framgår av kommuneloven § 23 nr. 2:

Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges frem for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtaket blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Av dette følger at det er administrasjonssjefen som har det formelle ansvar for å påse at vedtak fattet i folkevalgte organer blir iverksatt, i henhold til de instruksjoner som er gitt. Kommuneloven fastsetter ingen regler for iverksetting av vedtak. Utgangspunktet må da være at vedtaket iverksettes så snart som mulig, eller innen den frist som eventuelt er satt av folkevalgt organ. Dersom en frist ikke følger vedtaket, må det som ellers i forvaltningen være opp til administrasjonen å prioritere innenfor tilgjengelige ressurser.

I kommunelovens forarbeider fremgår det at administrasjonssjefen vil være avhengig av å fordele oppgaver på etatsjefer og andre tjenestemenn, men administrasjonssjefens myndighet gjelder fortsatt fullt ut (NOU:17 1995). Det formelle ansvaret for at vedtaket blir iverksatt ligger hos administrasjonssjefen, også i de tilfeller hvor iverksetting av vedtak delegeres til andre i administrasjonen.

Revisjonen legger til grunn at administrasjonen har en klar forståelse av sine roller som faglige og uavhengige fagpersoner i saksforberedelser, og for sitt ansvar for lojalt å følge opp formannskapets og kommunestyrets vedtak i iverksettingsfasen, for god iverksetting og oppfølging av politiske vedtak.

Ovenstående gir grunnlag for utledning av følgende revisjonskriterier.

- ✓ Administrasjonen skal ha en klar forståelse av sine forskjellige roller.
- ✓ Administrasjonen skal forholde seg lojalt til formannskapets og kommunestyrets vedtak.
- ✓ Administrasjonen skal iverksette formannskapets og kommunestyrets vedtak i tråd med de folkevalgtes intensjon, selv om administrasjonen er faglig uenige i vedtaket.

3.2 Faktadel

Vi bygger i dette kapittelet på informasjon som er innhentet gjennom en elektronisk spørreundersøkelse sendt til rådmann, rådmannens stab og enhetslederne i Alvdal kommune. 20 ansatte i administrasjonen mottok spørreundersøkelsen. 14 av 20 har svart på spørsmålene. I dette kapittelet legger vi særlig vekt på administrasjonens forståelse av sitt ansvar for å følge opp formannskapets og kommunestyrets vedtak.

Under vil vi gå gjennom hvordan administrasjonen forstår sitt ansvar i sine forskjellige roller, forståelsen av forholdet mellom politikk og administrasjon og administrasjonens forståelse av sitt ansvar for å iverksette vedtak lojalt.

Administrasjonens saksfremlegg

Svarene fra spørreundersøkelsen viser at administrasjonen i stor grad mener å opptre som selvstendige fagpersoner i arbeidet med saksutredninger og saksfremlegg, og at administrasjonen i stor grad legger vekt på at forslag til vedtak skal være lette å forstå. Alle respondentene svarer at de er enige i at administrasjonens saksutredninger er godt faglig begrunnet. 11 av 14 svarer at de er helt enige i påstanden, mens 3 av 14 er delvis enige i at saksutredningene fra administrasjonen er godt faglig begrunnet.

Forholdet mellom politikk og administrasjon

På spørsmål om de alltid anbefaler den beste faglige løsningen i en sak, også når de vet at den vil møte motstand hos politikerne er 14 av 14 enige.

Spørreundersøkelsen viser at administrasjonen i Alvdal har en klar forståelse av at formannskapet og kommunestyret er politikernes arena. Administrasjonen kan og skal komme med faglige presiseringer og råd ved behov under møtet, slik at formannskapet og kommunestyret fatter vedtak i tråd med gjeldende lover, regler og faglige standarder. Tabellen under oppsummerer administrasjonens svar på spørsmål om forholdet mellom politikk og administrasjon i Alvdal.

Tabell 1: Administrasjonens oppfatninger om forholdet mellom politikk og administrasjon

Påstand	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Politikernes vedtak er vanligvis i samsvar med innstillingen fra administrasjonen			12		1
De vedtak som fattes i kommunestyret utformes på en måte som gir stort spillerom for administrasjonen	1	8	2		2
De vedtak som fattes i kommunestyret er klare og entydige		5	8		
Det er lett å forstå intensjonen bak vedtaket		4	7	2	
I de vedtak som fattes i kommunestyret antydes det som regel tid for gjennomføring			7	6	

Kilde: Revisjonens spørreundersøkelse til administrasjonen om oppfølging av vedtak i Alvdal, 19.02.2018. N=14.

Videre oppfatter respondentene i spørreundersøkelsen langt på vei at politikernes vedtak er i samsvar med innstillingen fra administrasjonen. 12 av 13 respondenter er delvis enig i påstanden «politikernes vedtak er vanligvis i samsvar med innstillingen fra administrasjonen», mens 1 svarer vet ikke. Flertallet av respondentene er i varierende grad er enige i påstanden «det er lett å forstå intensjonen bak vedtaket». 2 svarer at de er helt enige, mens 7 er delvis enige og 4 er delvis uenig. Flertallet, 8 av 13 respondenter, er også delvis enige i at «de vedtak som fattes i formannskapet og kommunestyret er klare og entydige».

Lojal iverksetting av vedtak

Svarene på spørreundersøkelsen viser videre at respondentene fra administrasjonen i Alvdal oppgir å ha en klar forståelse av sitt ansvar for lojalt å iverksette kommunestyrets vedtak. Et flertall, 8 av 12 respondenter, er helt uenig eller delvis uenig i påstanden «mange ganger føler jeg at jeg fatter beslutninger som skulle vært tatt av politikerne». 4 svarer at de er delvis enig. Som det fremgår av tabellen under, svarer flertallet, 12 av 13 av respondentene fra administrasjonen, at de ikke forsøker å endre innholdet i et politisk vedtak når de er faglig uenig i det. 1 er delvis enig.

Tabell 2: Administrasjonens oppfatninger om lojal iverksetting av vedtak

Påstand	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Mange ganger føler jeg at jeg fatter beslutninger som skulle vært tatt av politikerne	2	6	4		
Jeg mener det er min plikt som fagperson å si klart fra til politikere når de vedtar noe jeg mener er faglig uriktig	1	1	3	8	

Jeg forsøker aldri å endre på innholdet i et politisk vedtak selv om jeg er faglig uenig i det			1	12	
Jeg iverksetter politiske vedtak lojalt selv om jeg er uenig i vedtaket			2	12	

Kilde: Revisjonens spørreundersøkelse til administrasjonen om oppfølging av vedtak i Alvdal, 19.02.2018. N=14.

Svarene viser at respondentene har god forståelse av sitt ansvar til å iverksette formannskapetets og kommunestyrets vedtak uten å endre det, samtidig som de kan reflektere at enkelte opplever at de i begrenset grad forsøker å endre innholdet i et politisk vedtak når de er faglig uenige.

Videre understreker kommunens etiske retningslinjer ansattes lojalitetsplikt. Lojalitetsplikt innebærer at tjenestemenn plikter å ivareta kommunens interesser. Svarene fra spørreundersøkelsen viser et flertall av respondentene oppgir at de er enige i påstanden «jeg mener det er min plikt som fagperson å si klart fra til politikerne når de vedtar noe jeg mener er faglig uriktig». Av dem er 8 helt enige og 3 delvis enige i påstanden. 1 er delvis uenig og 1 er helt uenig i påstanden. Svarene viser at respondentene opplever at de skal og kan si fra til politikerne når vedtak kan være faglig uforsvarlig eller utenfor regelverkets rammer. Videre svarer det klare flertallet, 12 av 14, at de er helt enige i påstanden «jeg iverksetter politiske vedtak lojalt selv om jeg er uenig i vedtaket». 2 er delvis enig i påstanden.

3.3 Revisjonens vurderinger

Det er de folkevalgte gjennom sine vedtak som bestemmer hva som skal gjøres og er et sentralt element i det kommunale selvstyret, mens det er administrasjonens oppgave å sette vedtakene ut i livet. En av administrasjonens grunnleggende oppgaver er å sikre at formannskapetets og kommunestyrets vedtak blir iverksatt. Det fordrer at administrasjonen har en klar forståelse av sine ulike roller i arbeid med saksforberedelse til formannskapet og kommunestyret og lojal oppfølging og iverksetting av formannskapetets og kommunestyrets vedtak.

Etter vår vurdering viser revisjonens undersøkelse at administrasjonen i Alvdal synes å ha en klar forståelse av sine forskjellige roller som fagpersoner og utførere av de folkevalgtes vilje. Revisjonens undersøkelse viser videre at administrasjonen opptrer som uavhengige fagpersoner i saksforberedelser og opplever at de som fagpersoner har plikt til å si ifra om formannskapet og kommunestyret vedtar noe som er faglig uriktig. Etter vår vurdering viser undersøkelsen også at administrasjonen forholder seg lojalt til formannskapetets og kommunestyrets vedtak og iverksetter vedtaket i tråd med de folkevalgtes intensjoner, også når de faglig måtte være uenig i vedtaket.

3.4 Revisjonens konklusjon

Vi konkluderer med at administrasjonen har en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp kommunestyrets og formannskapetets vedtak.

4. PROBLEMSTILLING 2

Har administrasjonen systemer og rutiner som sikrer at formannskapetets og kommunestyrets vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for at det rapporteres tilbake til formannskapet og kommunestyret?

4.1 Revisjonskriterier

System og rutiner for iverksetting av vedtak

I henhold til kommuneloven § 23 nr. 2 skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og er gjenstand for betryggende kontroll. Intensjonen med å legge inn et krav om betryggende kontroll i lovteksten var å synliggjøre et allment og allerede gjeldende krav om at administrasjonssjefen i kraft av sitt ansvar som leder, skal ha rutiner og system for internkontroll. Med internkontroll menes det administrative kontrollansvaret, det vil si systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetenes aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov. Hva som ligger i administrasjonssjefens ansvar for internkontroll, omtales slik i kommunelovens forarbeider:

Selv om administrasjonssjefen etter kommuneloven i dag ikke eksplisitt er pålagt å etablere internkontroll, må ansvaret for slik kontroll regnes som en nødvendig del av administrasjonssjefens ledelsesansvar. Det er i tråd med allment aksepterte ledelsesprinsipper at en leder av en virksomhet etablerer rutiner og systemer som bl.a. skal bidra til å sikre at organisasjonen når de mål som er satt, og at formuesforvaltningen er ordet på forsvarlig vis.

(Ot.prp. nr. 70 (2002-2003):104).

Iverksetting av kommunestyrets vedtak hører hjemme under administrasjonssjefens internkontrollansvar, men den administrative

internkontrollen omfatter ikke kommunestyret (Kommunal- og regionaldepartementet 2009). Arbeidsgruppa bak rapporten *85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane* (Kommunal- og regionaldepartementet 2009) understreker at administrasjonssjefen personlig ikke kan ha full oversikt over alt i kommunen, eller selv sørge for at alle tjenester er i tråd med interne og eksterne krav. Likefullt har administrasjonssjefen ansvar for å etablere et system for internkontroll for å sikre *betryggende kontroll*, samt teste at disse systemene virker.

Det bør således også eksistere systemer og rutiner for hvordan administrasjonen skal iverksette og følge opp formannskapets og kommunestyrets vedtak for å sikre at vedtak blir iverksatt. Systemer og rutiner kan også bidra til å sikre god rolle- og ansvarsforståelse. Det stilles i dagens regelverk ikke krav til hvilke bestemte systemer og rutiner som skal eksistere for å sikre at vedtak blir iverksatt. Systemer og rutiner som skal sikre betryggende kontroll kan for eksempel variere ut fra kommunens størrelse, mellom sektor- og tjenesteområder, i forhold til aktuelle utfordringer og pågående reformer. Samtidig er det klart at små og oversiktlige kommuner har andre behov i internkontrollsammenheng enn store kommuner. Internkontrollen generelt, og systemer og rutiner for iverksetting av vedtak spesielt, bør derfor være tilpasset den enkelte kommunes behov for å være hensiktsmessig. Iverksetting av formannskapets og kommunestyrets vedtak må relateres til oppdatert vesentlighets- og risikovurdering og dette kan og bør gjøres gjennom å basere seg på de systemer og rutiner som skal sikre slik betryggende kontroll (KS 2013; Kommunal- og regionaldepartementet 2009; PWC 2009).

Risikovurderinger

I prinsippet legger kommuneloven opp til at administrasjonssjefens kontrollområde dekker hele kommunen. Det er hverken hensiktsmessig, økonomisk eller effektivt å kontrollere alt som foregår i en kommune (Kommunal- og regionaldepartementet 2009, 31). Administrasjonssjefen må i stedet prioritere mellom kontroll av tjenesteområder, sektorer og prosesser. En anerkjent metode for å tilpasse internkontroll til den enkelte kommunes behov, er gjennom bruk av risikovurderinger. En risiko, i vår sammenheng, må forstås som summen av sannsynligheten og konsekvensen av en hendelse som er negativ for kommunens virksomhet.

Det er i tilknytning til iverksetting av vedtak en rekke risikomomenter som kan tenkes å hindre eller vanskeliggjøre at administrasjonen setter formannskapets og kommunestyrets vedtak ut i livet. En risiko kan være at administrasjonen overser eller glemmer et formanskapsvedtak og/eller kommunestyrevedtak, og at iverksettingen glipper. En annen risiko er at administrasjonen misforstår intensjonen til et vedtak, og ender opp med å iverksette noe ganske annet enn det

formannskapet og kommunestyret har bedt om. Det vil i kommunens forskjellige tjenesteområder og sektorer være ulike faktorer som vil påvirke risikoen for at formannskapets og kommunestyrets vedtak ikke blir iverksatt som vedtatt. I forbindelse med iverksetting av vedtak bør kommunens systemer og rutiner bygge på en forståelse av hvor de mest alvorlige risikoene for manglende eller feilaktig iverksetting av vedtak er, og sikte på å redusere denne risikoen.

Formalisering

Kommuner har som nevnt forskjellige behov, også for formalisering av systemer, rutiner og kontrollaktiviteter. Jo større en organisasjon er, desto større er behovet for standardisering av systemer og rutiner for å sikre betryggende kontroll. I motsetning til et uformelt system som avhenger av hva som er sedvane og udokumenterte rutiner i den enkelte administrasjon, anbefaler Kommunal- og regionaldepartementet (2009, tilråding 16 og 18) at kommunene formaliserer og dokumenterer internkontrollen generelt: *«En formalisering vil gjøre kommunen mindre sårbar for skifte av personell, endringer i omgivelser og habilitetskritikk, og vil øke det organisatoriske minnet»* (Kommunal- og regionaldepartementet 2009, 55). Det samme legges til grunn når det gjelder formalisering av systemer og rutiner for iverksetting av vedtak.

Formaliserte systemer og rutiner for iverksetting av vedtak har til hensikt å sikre at vedtak følges opp i tråd med formannskapets og kommunestyrets føringer. I *Rådmannens internkontroll. Hvordan få orden i eget hus?* (KS 2013, 87) anbefaler KS at regler, retningslinjer og rutiner for iverksetting av politiske vedtak bør inneholde: klargjøring av ansvar og hierarki; etablerte prosedyrer for utkvittering; ansvar for rapporter, eksempler fra saksbehandlingssystem, gjennomgang og oppfølging; rutiner for behandling i ledergruppe eller på rådmannsnivå; og form og hyppighet på rapportering til ulike folkevalgte organ.

Rutiner for rapportering tilbake til formannskapet og kommunestyret

For politikerne i formannskapet og kommunestyret kan det være vanskelig å ha tilstrekkelig informasjon om formannskapets og kommunestyrets vedtak om ikke administrasjonen jevnlig rapporterer om status for iverksetting. For kommunen vil det derfor være fordelaktig å ha et overordnet system og rutiner som sikrer god oversikt over status for oppfølging av formannskapets og kommunestyrets vedtak. I KS sitt idéhefte om rådmannens internkontroll heter det at rapporteringen bør omfatte status for vedtak, samt en oppsummering av oppfølging og gjennomføring av politiske vedtak. Krav til hva administrasjonen skal rapportere i årsberetningen fremgår av kommunelovens § 48 nr. 5. Formannskapet og kommunestyret kan videre vedta at administrasjonen innen en gitt tidsfrist skal rapportere om status for iverksetting av vedtak. I tillegg til et overordnet system for oversikt for status på iverksetting av alle vedtak, bør

kommunen derfor ha et system som sikrer tilbakemelding på det enkelte vedtak når formannskapet og kommunestyret bestiller det.

Formannskapets og kommunestyrets vedtak skal i utgangspunktet iverksettes av administrasjonen så snart som mulig, eller innen den frist som eventuelt er satt av formannskapet og kommunestyret. Dersom en frist ikke følger vedtaket, må det altså være opp til administrasjonen å prioritere innenfor tilgjengelige ressurser. At enkelte vedtak ikke kan bli iverksatt som folkevalgte ønsker, kan det dog være flere årsaker til, for eksempel på grunn av uforutsette forhold, endrede økonomiske betingelser eller at vedtaket ikke er hjemlet i gjeldende lover og regler. Administrasjonen skal gi beslutningstakerne tilbakemelding i tilfeller hvor vedtaket ikke lar seg iverksette, slik at vedtaket eventuelt kan endres.

Faktisk iverksetting av vedtak

Administrasjonen har ansvar for å gjøre en forsvarlig utredning som skal danne grunnlaget for folkevalgtes beslutninger, før vedtak fattes av folkevalgte. Det betyr at administrasjonen skal gjøre en faglig, uavhengig og partipolitisk nøytral utredning av en sak forut for dens behandling i et politisk organ, som formannskapet og kommunestyret. Når det politiske vedtaket er fattet, skal administrasjonen opptre lojalt mot de folkevalgtes vedtak, selv om administrasjonen er faglig uenig i vedtakets innhold eller intensjon (Jacobsen 2003). Administrasjonens rolle kan derfor preges av et tilsynelatende motsetningsforhold mellom kravene om nøytral faglighet og lojal iverksettelse av vedtak. I et slikt perspektiv ligger det en latent risiko for at administrasjonen opptrer som en motvillig iverksetter av politiske vedtak, dersom politiske vedtak er fattet på tvers av administrasjonens faglige råd.

Dette gir grunnlag for utledning av følgende revisjonskriterier:

Iverksettelse:

- ✓ Administrasjonen bør ha rutiner som skal sikre at formannskapets og kommunestyrets vedtak blir iverksatt.
- ✓ Administrasjonens systemer og rutiner bør klargjøre roller, ansvar og myndighet for iverksetting av vedtak.
- ✓ Administrasjonens systemer og rutiner for iverksetting av vedtak bør være formaliserte.

Tilbakerapportering:

- ✓ Administrasjonen skal ha god oversikt over vedtak som krever oppfølging.
- ✓ Administrasjonen skal ha systemer og rutiner for å rapportere tilbake til formannskapet og kommunestyret om oppfølgingen av vedtak.

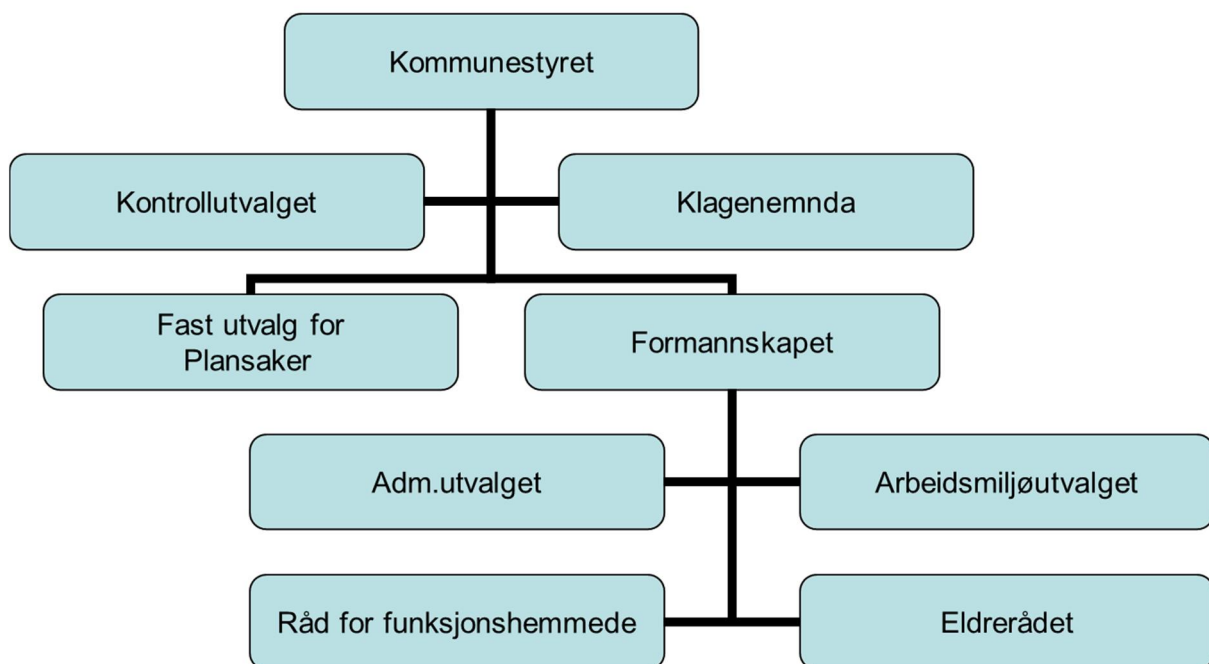
4.2 Faktadel

På bakgrunn av mottatt dokumentasjon og svar på den elektroniske spørreundersøkelsen til kommunens administrasjon, vil vi i dette kapitlet gå gjennom kommunens systemer og rutiner for iverksetting av formannskapet og kommunestyrets vedtak, og systemer og rutiner for rapportering tilbake til formannskapet og kommunestyret. Det fremgår av revisjonskriteriene at systemer og rutiner ikke nødvendigvis innebærer skriftliggjøring. Kapitlet vil derfor også inneholde beskrivelser av det som kan oppfattes som *fast praksis* for vedtaksoppfølging.

Politisk og administrativ organisering

Alvdal styres politisk av kommunestyret og formannskapet. Den politiske organisering ble endret fra hovedutvalgsmode ll til kommunestyrekomite i henhold til kommuneloven § 10a fra 1998. Utover de lovpålagte utvalgene, har Alvdal 2 politiske komitéer som brukes når det er behov for det. Komitéene benevnes komité A og komité B, og består av de kommunestyremedlemmene som ikke har plass i formannskapet. I tillegg sitter henholdsvis ordfører og varaordfører i hver sin komité som leder. Komitéene har ikke besluttende myndighet. Kommunestyret alene gir komitéene mandat, oppnevner saksordfører der det er aktuelt, tildeler ressurser for oppdraget og avgjør hvilken saksgang komitéenes innstilling skal underlegges videre i kommunens besluttende organer. Kommunenes politiske organisering fremgår i figuren nedenfor.

Politisk organisering

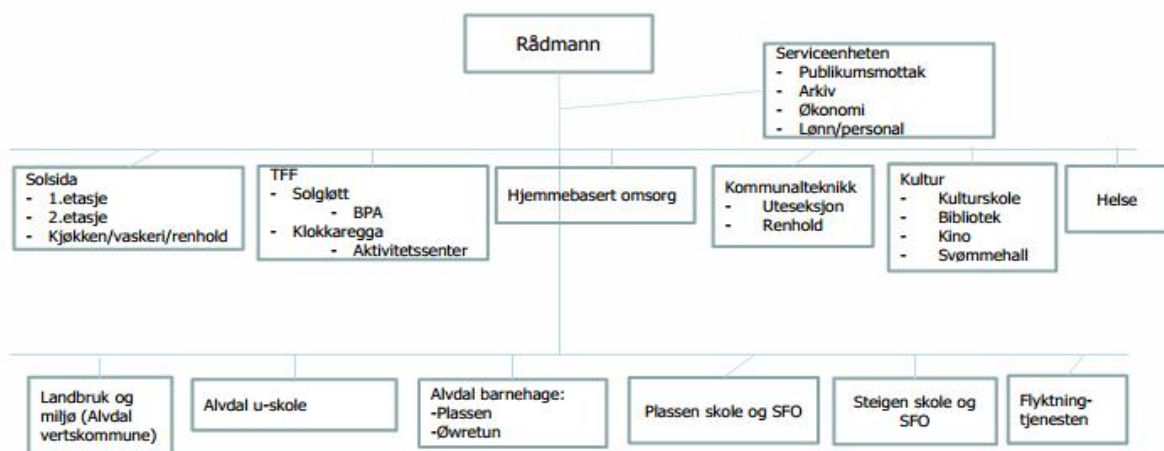

Den administrative organiseringen fremkommer av organisasjonskartet under. Alvdal kommune har en flat organisasjonsstruktur, med 14 ytre enheter samt organisasjon- og serviceenheten, i alt 15 enheter. Alle som leder en enhet, har betegnelsen enhetsleder, og er direkte underlagt rådmannen. Enhetslederne har personal-, budsjett og særlovsmyndighet innenfor sine områder. Kommunestyret delegerer den myndighet som skal utøves administrativt til rådmannen, som delegerer videre til assisterende rådmann og enhetslederne.

Assisterende rådmann er rådmannens stedfortreder og leder av organisasjon- og serviceenheten. Organisasjon- og serviceenheten ivaretar støttefunksjonene, som kommunekasse, sentral personalforvaltning, sentralbord, organisasjonsutvikling, post/arkiv mv. Skatt og innfordring ligger også i organisasjon- og serviceenheten. Opplæringsloven sier at det skal være skolefaglig kompetanse i kommunen på nivået over skolene. Denne kompetansen ligger i organisasjon- og serviceenheten. Rådmannen har månedlige møter med enhetslederne, der saker som har betydning for hele eller deler av organisasjonen Alvdal kommune, blir tatt opp. Enhetslederne rapporterer direkte til rådmannen.

Administrativ organisering

Interkommunale tjenester:
NAV (Tynset vertskommune)
Barnevern (Tynset vertskommune)
TATO (Tynset vertskommune)

Systemer og rutiner for iverksetting

Rådmannens overordnede ansvar

I de sakene som legges frem for folkevalgte organer tilligger det rådmannen et overordnet ansvar å sørge for forsvarlig utredning, og for at vedtak blir iverksatt.

Det hører også under rådmannens ansvar å etablere tilfredsstillende rutiner for internkontroll, herunder å føre betryggende kontroll med administrasjonens virksomhet.

Store og kompliserte saker som skal til politisk behandling blir ikke slavisk gjennomgått i de månedlige møtene mellom rådmann og enhetslederne. Saker som behandles her relaterer seg ofte til organisasjonsutvikling, f.eks. har omstillingsprosess, kommuneplan og Steimosletta vært gjenstand for slik behandling.

Ifølge intervju med rådmannen (25.07.2018) behandles sakene både av saksbehandlere som i varierende grad har lang erfaring i å produsere saksfremlegg og følge opp vedtak. Det er også mindre erfarne saksbehandlere som behandler saker (bl.a. kan personer som tidligere ikke har skrevet slike saker, bli satt til å utarbeide saksfremlegg).

Systemer og rutiner for iverksetting

Vi vil nedenfor gjennomgå Alvdal kommunes systemer og rutiner for iverksetting av vedtak. Det er i revisjonskriteriene lagt til grunn at disse klargjør roller, ansvar og myndighet for iverksetting av vedtak, samt at administrasjonens systemer og rutiner bør være skriftliggjort.

Revisjonen har anmodet administrasjonen om å få oversendt dokumentasjon ut over politisk delegeringsreglement i form av retningslinjer/rutiner og føringer på overordnet nivå som beskriver forholdet mellom formannskapet, kommunestyret og administrasjonen. Videre ba vi om rutinebeskrivelser og systemer for oppfølging/iverksetting og rapportering/tilbakemelding om status for iverksetting. I den grad det ikke forelå dokumenterte skriftlige rutiner ba vi også om beskrivelser av praksis.

Vi har gjennomgått mottatte dokumenter som omfatter: oversikt over saker formannskapet og kommunestyret behandlet i 2017, og hvordan administrasjonen har fulgt opp reglement for saksbehandling, årshjul 2018, rutinebeskrivelse for post/arkiv-tjenesten i Alvdal kommune, samlet saksframstilling fra kommunestyresak 16/135 som viser rutine for hvordan politiske saker skal behandles i Alvdal kommune, plan og årshjul for oppfølging og rapportering på interkommunalt samarbeid. Det er i rådmannens tilsvarende av 25.07.2018 redegjort for ett tilfelle av praksis som ikke er dokumentert i skriftlige rutiner og gjelder: I hvert politisk møte gjennomføres det åpen «spørretime» ved slutten av hvert møte. Her kan f.eks. folkevalgte etterspørre status i oppfølging av ulike vedtak. Dette er praksis, foreligger ingen skrevet rutine.

I tillegg har revisjonen gjennomgått kommunens etiske retningslinjer.

Vi har i en spørreundersøkelse bedt ansatte i administrasjonen om å ta stilling til 3 påstander om administrasjonens iverksetting av formannskapets og kommunestyrets vedtak.

Tabell 3: Administrasjonens iverksetting av formannskapet og kommunestyrets vedtak

Påstand	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Administrasjonen har god oversikt over vedtak som krever oppfølging og handling fra administrasjonens side			6	7	2
Administrasjonen har gode systemer som sikrer at de vedtak formannskapet og kommunestyret har fattet blir iverksatt		2	4	5	2
Jeg kjenner rutinene for iverksetting av vedtak godt	1	1	5	6	2

Kilde: Revisjonens spørreundersøkelse til administrasjonen om oppfølging av vedtak i Alvdal, 19.02.2018. N=14.

Svarene viser at flertallet av respondentene opplever at Alvdal kommune har gode systemer og rutiner som sikrer at formannskapet og kommunestyrets vedtak blir iverksatt. Flertallet av respondentene, 9 av 13, svarer at de er enige i påstanden «administrasjonen har gode systemer som sikrer at de vedtak formannskapet og kommunestyret har fattet blir iverksatt». Videre svarer flertallet, 11 av 15, at de er enige i påstanden «jeg kjenner rutinene for iverksetting av vedtak godt». En av respondentene i spørreundersøkelsen har i tilknytning til rutinene for iverksetting av vedtak uttalt:

Jeg er usikker på i hvilken grad det her er rutiner og om event. rutiner følges.

Vedtaksoppfølging i praksis

Det er saksbehandler som har ansvaret for å forberede saken, som også følger den opp i etterkant av at kommunestyret har fattet sitt vedtak. Ansvaret for å avslutte saken i arkivsystemet tilligger saksbehandler. Det er saksbehandler som må følge hele prosessen fra en sak er opprettet i ESA til den er endelig avsluttet. Å rapportere tilbake til kommunestyret ved behov er rådmannens ansvar.

Vedtaksoppfølging i kommunens sak/arkivsystem

Alvdal kommune benytter det fullelektroniske systemet *ESA* for saksbehandling og arkivering. *ESA* er et viktig redskap slik revisjonen forstår det, for fordeling av saker til oppfølging og for å holde oversikt over og dokumentere prosessen rundt saker til oppfølging, samt dokumentere at iverksetting har skjedd. Dette er med andre ord i utgangspunktet et system for dokumentasjon og oversikt over fremdriften i saksbehandlingen, ikke for oppfølging av vedtak.

Rådmannen er møtesekretær for formannskapet og kommunestyret, og deltar på møtene og registrerer vedtakene som fattes. Disse blir så skrevet inn i elektronisk møteprotokoll av sekretæren (rådmannen).

Rådmannen har i intervju (25.07.2018) vist til pkt. 4 i rutinebeskrivelse for post/arkiv-tjenesten, hvor det fremgår at møtesekretær for politiske utvalg, er

ansvarlig for at møteprotokollen legges inn i samme ESA-sak og registrere vedtakene i de respektive sakene. Utsending av vedtak til parter og interesserte utføres av møtesekretær. Oppfølging ellers av vedtak utføres av sakshandler i samarbeid med saksansvarlig.

Kommunen har ikke vurdering å anskaffe nytt sakssystem (Bridge). I intervjuet (25.07.2018) har rådmannen opplyst at dette ikke er et sakssystem. Bridge er et internkontrollsystem i Compilo for oppfølging av politiske vedtak. Alle politiske vedtak i Alvdal ligger i sakssystemet ESA som en egen modul. Disse inneholder saksnr, dato, arkivsaksnr og vedtak. Rådmannen trenger her bare å skrive inn status for hver sak. Ved et tastetrykk, kan man da på en enkel måte få skrevet ut alle politiske saker.

På denne bakgrunn har Alvdal ikke funnet behov for å gå til anskaffelse av Bridge.

Vi har spurt administrasjonen om rapportering til formannskapet og kommunestyret. De ansatte har tatt stilling til 3 påstander om administrasjonens rapportering til formannskapet og kommunestyret om status for iverksetting av vedtak.

Tabell 4: rapportering til formannskapet og kommunestyret om iverksetting av vedtak

Påstand	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Administrasjonen har gode systemer og rutiner for å rapportere om status for iverksetting av vedtak til formannskapet og kommunestyret		2	4	2	6
Politikerne i vår kommune får tilfredsstillende informasjon om iverksetting av vedtak fra administrasjonen		1	4	3	6
Administrasjonen rapporterer jevnlig til politikerne om status på iverksetting av formannskapets og kommunestyrets vedtak		1	4	2	7

Kilde: Revisjonens spørreundersøkelse til administrasjonen om oppfølging av vedtak i Alvdal, 19.02.2018. N=14.

Av svarene på spørreundersøkelsen fremkommer at de ansatte er noe delt i sine oppfatninger om hvorvidt administrasjonen har gode rutiner og systemer for slik rapportering. 2 av 14 sier seg helt enige i påstanden i spørreundersøkelsen om at «Administrasjonen har gode systemer og rutiner for å rapportere om status for iverksetting av vedtak til formannskapet og kommunestyret». 4 av 14 respondenter svarer at de er delvis enige i påstanden, mens 2 av 14 sier seg delvis uenig i påstanden, og 6 av 14 svarer vet ikke.

4.3 Revisjonens vurderinger

I Alvdal kommune er det etter vår vurdering etablert en forsvarlig praksis for oppfølging av kommunestyrets vedtak. Administrasjonen synes å ha god oversikt over vedtak som trenger oppfølging. Like fullt vil vi peke på at det foreligger en risiko for manglende iverksetting. I den utstrekning det ikke er etablert gode rutiner for oppfølging, kan iverksetting av vedtak i for stor grad bli avhengig av enkeltpersoner.

Vi har innhentet opplysninger om hvordan vedtak i formannskapet og kommunestyret registreres/protokolleres og deretter fordeles til den enkelte saksbehandler for oppfølging i saksbehandlingssystemet ESA. Etter vår vurdering er ikke ESA godt egnet til oppfølging av vedtak, da det i utgangspunktet er et system for dokumentasjon og oversikt over saksbehandlingen.

I Årshjul - 2018 er tatt inn et punkt om oppfølging av politiske vedtak. Dette er en «systematisk oversikt over oppfølgingen av vedtak i KS og FS og sendes kommunestyret innen 31/07 påfølgende år» (oppfølgingsoversikten er ikke medtatt i Tidsplan 2018 Ingrid pr. 20.03.2018, men er tatt inn som et nytt punkt ved oppdatering av tidsplanen 25.07.2018)¹. Vi har ikke funnet at oppfølgingsoversikten tidligere er sendt formannskapet og kommunestyret, og kan etter vår vurdering neppe betraktes som en etablert rutine/praksis. For øvrig synes det å være for lang tid å sende ut vedtakene først 31.07 året etter. Det har derfor formodningen for seg, at det bør etableres en mer regelmessig rapportering om status for gjennomføring av vedtakene, i form av en skriftlig rutine. Oppfølgingsoversikten over politiske vedtak i formannskapet og kommunestyret kan være et godt hjelpemiddel, men nytteverdien vil etter vår oppfatning være avhengig av at det er etablert rutiner rundt bruken.

Vi konstaterer at det ikke foreligger tilfredsstillende skriftlige rutiner som nærmere beskriver hvordan det skal rapporteres tilbake til formannskapet og kommunestyret om status for iverksetting av vedtak. Rådmannen rapporterer til kommunestyret ved behov. Av svarene på spørreundersøkelsen fremkommer at de ansatte er noe delt i sine oppfatninger om hvorvidt administrasjonen har gode rutiner og systemer for slik rapportering.

4.4 Revisjonens konklusjon

Vi mener at Alvdal kommune har en forsvarlig oppfølging av formannskapets og kommunestyrets vedtak. Likevel er det vår oppfatning at mangler på rutiner og systemer innebærer en risiko for manglende iverksetting. Vi mener det er en svakhet at kommunen ikke har tilfredsstillende rutiner for en systematisk tilbakereportering til formannskapet og kommunestyret om status for gjennomføring av vedtak.

¹ J: Felles/Tidsplan/2018

5. PROBLEMSTILLING 3

Blir formannskapet og kommunestyrets vedtak iverksatt som forutsatt?

5.1 Revisjonskriterier

Administrasjonen har et ansvar for å utrede saker, noe som danner grunnlaget for de folkevalgte beslutninger. Utredningen skal være faglig, uavhengig og partipolitisk nøytral. Når det politiske vedtaket er fattet, skal administrasjonen opptre lojalt mot de folkevalgte vedtak, selv om administrasjonen er faglig uenig i vedtakets innhold eller intensjon. Det kan dermed oppstå et tilsynelatende motsetningsforhold mellom kravene til nøytral faglighet og lojal iverksetting av vedtak. I slike tilfeller kan det ligge en latent risiko for at administrasjonen opptrer som en motvillig iverksetter av politiske vedtak.

Vi utleder følgende revisjonskriterier.

- ✓ Vedtak fattet i formannskapet og kommunestyret skal bli iverksatt i tråd med vedtakets ordlyd og formannskapet og kommunestyrets føringer.
- ✓ Formannskapet og kommunestyrets vedtak skal bli iverksatt så snart som mulig og senest innen de frister som er satt.
- ✓ Administrasjonen skal rapportere tilbake til formannskapet og kommunestyret om oppfølgingen av vedtak.

5.2 Faktadel

Vi undersøkte under problemstilling 2 om kommunen har på plass systemer og rutiner som sikrer at vedtak blir fulgt opp og det blir rapportert til formannskapet og kommunestyret når det skal, og hvorvidt administrasjonen har en klar forståelse av sitt ansvar for å iverksette formannskapet og kommunestyrets vedtak. Vi vil i dette kapittelet se på kommunens praksis, og søke svar på om formannskapsvedtakene og kommunestyrevedtakene iverksettes i tråd med forutsetningene i vedtaket.

Vi har gjennomgått protokoller fra 3 kommunestyremøter, 2 møter i 2017 og 1 møte i 2018. Det omfatter 29 saker. Når det gjelder formannskapets møter, har vi plukket ut 7 saker i 2017 hvor det er fattet endelig vedtak i formannskapet. Det er stor variasjon i sakstyper når det gjelder hvilke oppgaver som formannskapet og kommunestyret pålegger administrasjonen. Enkelte vedtak inneholder flere typer oppgaver. Vi har da plassert saken i forhold til den oppgaven som krever størst oppfølging fra administrasjonen. Vi har gruppert vedtakene slik:

- ❖ Administrasjonen skal sende en underretning om vedtaket. (12 saker)
- ❖ Saken utsettes og administrasjonen skal vurdere saken på nytt og legge den fram i et senere møte. (3 saker)
- ❖ Vedtak om reglement, forskrift, plan, avtale som ikke krever noen direkte oppfølging. (11 saker)
- ❖ Kommunestyret gjør et vedtak som innebærer at administrasjonen får en oppgave fra kommunestyret. (10 saker)

Mange av formannskapetets og kommunestyrets vedtak innebærer ikke annen oppfølging fra administrasjonen enn at det skal sendes en underretning om vedtaket. Oppfølgingsoversikten over saker formannskapet og kommunestyret har behandlet viser at sakene er fullført.

Kommunestyret har utsatt behandlingen av 3 saker og bedt administrasjonen om å vurdere sakene på nytt. 2 av disse sakene har blitt framlagt på nytt i et senere møte og har blitt behandlet av kommunestyret. Den siste saken er etter det vi kan se, ikke realitetsbehandlet.

11 av sakene gjelder vedtak om reglement, forskrift, plan og avtale. Disse sakene krever ikke noen videre oppfølging fra administrasjonen.

Kommunestyret har gjort vedtak som innebærer oppgaver for administrasjonen. Vi har sett på oppfølgingen av disse 10 vedtakene som omfatter følgende saker:

K-sak 44/17	Strategisk næringsplan – førstegangs behandling
K-sak 45/17	Økonomirapport 1/17
K-sak 46/17	Komitearbeid – ny svømmehall og gjenbruk av samfunnshuset
K-sak 47/17	Omorganisering flyktningetjenesten
K-sak 76/17	Justering investeringsbudsjettet 2017
K-sak 77/17	Budsjett 2018 – Økonomiplan 2018 – 2025
K-sak 5/18	Omstillingsprosess 2018
K-sak 6/18	Komitearbeid – utredning enhet kultur
K-sak 7/18	Forvaltningsrevisjon kommunens praktisering av selvkostprinsippet
K-sak 9/18	Kommunal selvskyldnergaranti – Fjellregionens Ridehall

Nedenfor kommenterer vi de vedtakene hvor arbeidet ikke har startet eller er fullført.

➤ **K-sak 46/17 Komitearbeid – ny svømmehall og gjenbruk av samfunnshuset**

Vedtak:

Utredningsarbeidet for valg av framtidig driftsløsning for svømmehall, samt framtidig bruk av samfunnshuset, gjennomføres av komite A. Komiteen tar i samråd med administrasjonen, stilling til ønsket detaljeringsgrad, administrativ medvirkning og framdrift i utredningen. Det rapporteres til kommunestyret når framdriftsplan og sluttdato for utredningen kan bestemmes.

Nødvendige kostnader i utredningsarbeidet innarbeides i budsjettjustering 2, 2017, subsidiært budsjett og økonomiplan 2018 – 2025.

Administrasjonen stiller med sekretærfunksjon.

Utredningsarbeidets overordnede mandat er:

- 1. Gi anbefalinger for valgt driftsløsning på svømmehall, på kort og lengre sikt.*
- 2. Gi anbefalinger for valgt driftsløsning for samfunnshuset med tiliggende uteareal, på kort og lengre sikt.*
- 3. Utrede økonomiske konsekvenser for anbefalte løsninger.*

I sak 16/18 vedtar kommunestyret å ta rapport fra komite A «Nytt svømmeanlegg i Alvdal – En utredning» til orientering.

Kommunestyret vedtar at komiteens anbefalinger tas inn i arbeidet for økonomiplan 2019 – 2026, samt at det hensyntas i øvrige planer der det er relevant.

➤ **K-sak 5/18 Omstillingsprosess 2018**

Vedtak:

Kommunestyret stadfester oppfølgingen av budsjett 2018 – økonomiplan 2018 – 2025, og vedtar en gjennomføring av en omstillingsprosess som beskrevet i saksutredningen.

I sak 77/17 vedtar kommunestyret at det gjennomføres en omstilling av kommunens drift i 2018. Omstillingen gjennomføres med effekt fra 2019. Omstillingen skal gjennomføres med et omfang slik at det oppnås en driftsøkonomi med tilstrekkelige driftsmarginer i økonomiplanperioden. Omstillingsprosessen med innhold, mål og mandat fremmes som egen sak til kommunestyret i februar 2018.

➤ **K-sak 6/18 Komitearbeid – utredning enhet kultur**

Vedtak:

Kommunestyret vedtar oppstart og gjennomføring av komitearbeid – «Utredning enhet kultur», som beskrevet i saksframstillingen.

Komitearbeidet utføres av komite B.

Kommunestyret har ikke satt noen tidsfrist, det fremgår imidlertid av saksvurderingen at komiteen leverer rapport fra arbeidet til saksbehandling og vedtak i kommunestyret i august 2018.

➤ **K-sak 7/18 Forvaltningsrevisjon kommunens praktisering av selvkostprinsippet**

Vedtak:

Forvaltningsrevisjonsrapporten «Kommunens praktisering av selvkostprinsippet» tas til etterretning.

Alvdal kommune følger revisors anbefalinger og ber rådmannen om å:

- * Gjennomgå og vurdere skjønnsmessig fordelte kostnader med interntjenester.*
- * Avklare avvik i etterkalkylene mellom årsregnskapet og Momentum.*
- * Sørge for innfordring av kommunens gebyrkrav.*
- * Sørge for at det beregnes renter av selvkostfondet for septikrenovasjon og tidligere års feil korrigeres.*
- * Sørge for at noteopplysninger i årsregnskapet om selvkost inneholder riktig og tilstrekkelig informasjon.*
- * Sørge for at selvkostfondet for vann reduseres slik at overskudd ikke*

overføres i mer enn 5 år.

Rådmannen bes rapportere til kontrollutvalget om iverksatte tiltak innen 01.05.2018.

Det er ikke rapportert til kontrollutvalget om iverksatte tiltak innen fastsatt tidsfrist. Rådmannen har i e-post av 30.07.2018 gitt en foreløpig tilbakemelding om status i saken. Det er opplyst at det vil bli gjennomført møte med enhet kommunalteknikk den 17. august, og gitt ytterligere tilbakemelding etter dette.

Rapportering til formannskapet og kommunestyret

Vår gjennomgang viser at administrasjonens rapportering tilbake til formannskapet og kommunestyret om oppfølgingen av vedtak synes å være noe mangelfull. I alle fall er det ingen formalisert jevnlig rapportering.

5.3 Revisjonens vurdering

Vår gjennomgang av formannskapets og kommunestyrets vedtak i 2017 viser at administrasjonen i hovedsak iverksetter vedtakene i samsvar med vedtakenes ordlyd og formannskapets og kommunestyrets føringer. Etter vår vurdering vitner dette om en god praksis.

De aller fleste av formannskapets og kommunestyrets vedtak fattes uten tidsfrister for gjennomføring. Vår gjennomgang av vedtak viser at noen saker ikke har blitt behandlet innenfor gitte tidsfrister. Etter vår vurdering har administrasjonen for øvrig iverksatt vedtakene så snart det kan forventes.

Vi mener det er en svakhet at det ikke har blitt foretatt en tilfredsstillende jevnlig tilbakerapportering til formannskapet og kommunestyret om gjennomføringen av vedtak. I de sakene hvor kommunestyret konkret ber om en tilbakemelding ser vi at administrasjonen i hovedsak har fulgt opp dette.

5.4 Revisjonens konklusjon

Vi mener at administrasjonen i hovedsak har iverksatt formannskapets og kommunestyrets vedtak slik som det kan forventes. Informasjonen til formannskapet og kommunestyret kan etter vår mening forbedres ved å innføre en mer regelmessig rapportering om status for gjennomføring.

6. RÅDMANNENS UTTALELSE

En foreløpig rapport ble sendt rådmannen til uttalelse 15. august 2018 med svarfrist 17. september 2018. Vi har mottatt en uttalelse fra rådmannen 31. oktober 2018.

Rådmannens vurdering av den foreløpige rapporten er at revisjonens vurderinger og konklusjoner i hovedsak er noe administrasjonen og rådmannen kan kjenne seg igjen i, og i all hovedsak kan slutte seg til.

Rådmannen har videre følgende kommentar til rapporten. «Ser at systemet vi har ikke nødvendigvis er optimalt. Viktig at kommunestyret selv sier noe om hvordan de vil ha tilbakemeldinger, dvs. beskrivelse, hyppighet med mer. Så lager administrasjonen et system deretter.»

Rådmannens uttalelse vedlegges rapporten i sin helhet.

7. SAMMENDRAG OG KONKLUSJONER

Formålet med denne forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke om kommunestyrets vedtak blir iverksatt som forutsatt. Det vil si om politiske vedtak blir iverksatt som de folkevalgte har bestemt og uttrykt gjennom vedtak i formannskapet og kommunestyret.

Ut i fra formålet med forvaltningsrevisjonen har vi undersøkt tre problemstillinger:

1. Har administrasjonen en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp formannskapets og kommunestyrets vedtak?
2. Har administrasjonen systemer og rutiner som sikrer at formannskapets og kommunestyrets vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for å rapportere tilbake til formannskapet og kommunestyret?
3. Blir formannskapets og kommunestyrets vedtak iverksatt som forutsatt?

Undersøkelsen ble avgrenset til å omhandle vedtak som formannskapet og kommunestyret har gjort.

Revisjonskriteriene danner grunnlag for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på området som er gjenstand for undersøkelsen.

Revisjonskriteriene er utledet fra lover, forskrifter, politiske vedtak, retningslinjer, mål, føringer osv.

Revisjonskriteriene er den målestokken som vi har lagt til grunn for vår vurdering av om kommunens administrasjon har en klar forståelse av sitt ansvar for forsvarlig saksutredning og påfølgende iverksetting av politiske vedtak.

Problemstilling 1:

I problemstilling 1 undersøkte vi om administrasjonen har en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp formannskapets og kommunestyrets vedtak.

Etter vår vurdering viser revisjonens undersøkelse at administrasjonen i Alvdal synes å ha en klar forståelse av sine forskjellige roller som fagpersoner og utførere av de folkevalgtes vilje. Revisjonens undersøkelse viser videre at administrasjonen opptrer som uavhengige fagpersoner i saksforberedelser og

opplever at de som fagpersoner har plikt til å si ifra om formannskapet og kommunestyret vedtar noe som er faglig uriktig. Etter vår vurdering viser undersøkelsen også at administrasjonen forholder seg lojalt til formannskapets og kommunestyrets vedtak og iverksetter vedtaket i tråd med de folkevalgte intensjoner, også når de faglig måtte være uenig i vedtaket.

Vi har konkludert med at administrasjonen har en klar forståelse av sitt ansvar for å følge opp formannskapets og kommunestyrets vedtak.

Problemstilling 2:

I problemstilling 2 undersøkte vi om administrasjonen har systemer og rutiner som sikrer at formannskapets og kommunestyrets vedtak blir iverksatt, samt systemer og rutiner for at det rapporteres tilbake til formannskapet og kommunestyret.

I Alvdal kommune er det etter vår vurdering etablert en forsvarlig praksis for oppfølging av formannskapets og kommunestyrets vedtak. Administrasjonen synes å ha god oversikt over vedtak som trenger oppfølging. Like fullt vil vi peke på at det foreligger en risiko for manglende iverksetting. I den utstrekning det ikke er etablert gode rutiner for oppfølging, kan iverksetting av vedtak i for stor grad bli avhengig av enkeltpersoner.

Vi har innhentet opplysninger om hvordan vedtak i formannskapet og kommunestyret registreres/protokolleres og deretter fordeles til den enkelte saksbehandler for oppfølging i saksbehandlingssystemet ESA. Etter vår vurdering er ikke ESA godt egnet til oppfølging av vedtak, da det i utgangspunktet er et system for dokumentasjon og oversikt over saksbehandlingen. I Årshjul - 2018 er tatt inn et punkt om oppfølging av politiske vedtak. Dette er en «systematisk oversikt over oppfølgingen av vedtak i KS og FS og sendes kommunestyret innen 31/07 påfølgende år». Vi har ikke funnet at oppfølgingsoversikten tidligere er sendt formannskapet og kommunestyret, og kan etter vår vurdering neppe betraktes som en etablert rutine/praksis. For øvrig synes det å være for lang tid å sende ut vedtakene først 31.07 året etter. Det har derfor formodningen for seg, at det bør etableres en mer regelmessig rapportering om status for gjennomføring av vedtakene, i form av en skriftlig rutine. Oppfølgingsoversikten over politiske vedtak i formannskapet og kommunestyret kan være et godt hjelpemiddel, men nytteverdien vil etter vår oppfatning være avhengig av at det er etablert rutiner rundt bruken.

Vi konstaterer at det ikke foreligger skriftlige rutiner som nærmere beskriver hvordan det skal rapporteres tilbake til formannskapet og kommunestyret om status for iverksetting av vedtak. Rådmannen rapporterer til formannskapet og kommunestyret ved behov. Av svarene på spørreundersøkelsen fremkommer at de ansatte er noe delt i sine oppfatninger om hvorvidt administrasjonen har gode rutiner og systemer for slik rapportering.

Vi har konkludert med at Alvdal kommune har en forsvarlig oppfølging av kommunestyrets vedtak. Likevel er det vår oppfatning at mangler på rutiner og systemer innebærer en risiko for manglende iverksetting. Vi mener det er en svakhet at kommunen ikke har tilfredsstillende rutiner for en systematisk

tilbakerapportering til formannskapet og kommunestyret om status for gjennomføring av vedtak.

Problemstilling 3:

I problemstilling 3 undersøkte vi om formannskapet og kommunestyrets vedtak blir iverksatt som forutsatt.

Vår gjennomgang av formannskapet og kommunestyrets vedtak i 2017 og 2018 viser at administrasjonen i hovedsak iverksetter vedtakene i samsvar med vedtakenes ordlyd og formannskapet og kommunestyrets føringer. Etter vår vurdering vitner dette om en god praksis.

De aller fleste av formannskapet og kommunestyrets vedtak fattes uten tidsfrister for gjennomføring. Vår gjennomgang av vedtak viser at noen saker ikke har blitt behandlet innenfor gitte tidsfrister. Etter vår vurdering har administrasjonen for øvrig iverksatt vedtakene så snart det kan forventes.

Vi mener det er en svakhet at det ikke har blitt foretatt en systematisk tilbakerapportering til formannskapet og kommunestyret om gjennomføringen av vedtak. I de sakene hvor formannskapet og kommunestyret konkret ber om en tilbakemelding ser vi at administrasjonen i hovedsak har fulgt opp dette.

Vi har konkludert med at administrasjonen i hovedsak har iverksatt formannskapet og kommunestyrets vedtak slik som det kan forventes. Informasjonen til formannskapet og kommunestyret kan etter vår mening forbedres ved å innføre en systematisk rapportering om status for gjennomføring.

8. REVISJONENS ANBEFALINGER

Etter endt gjennomgang skal vi oppsummere med våre anbefalinger. Anbefalingene har vi utarbeidet på grunnlag av våre konklusjoner. For arbeidet med oppfølging og iverksetting av formannskapet og kommunestyrets vedtak har vi utarbeidet følgende anbefalinger:

- Kommunen bør vurdere å utarbeide skriftlige rutiner knyttet til bruken av oppfølgingsrapporter politiske vedtak
- Kommunen bør vurdere å utarbeide skriftlige rutiner for hvordan det skal rapporteres tilbake til formannskapet og kommunestyret om status for iverksetting av vedtak
- Kommunen bør vurdere å anskaffe et oppfølgings- og rapporteringsverktøy for å sikre god oppfølging og rapportering om status for politiske vedtak

9. KILDER OG VEDLEGG

9.1 Kilder

Lover og forskrifter

- Lov 1992-09-25 nr. 107: Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Ot.prp. nr. 70 (2002-2003). Om lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m.

Litteratur

- Bernt, Jan Frithjof, Oddvar Overå, og Harald Hove. *Kommunalrett*. Oslo: Universitetsforlaget, 2008.
- Jacobsen, Dag Ivar. «Vi har det så greit...». Makt- og demokratiutredningens rapportserie. Rapport 66, Oslo: Makt- og demokratiutredningen, 2003.
- KS – Kommunesektorens organisasjon. *Rådmannens internkontroll. Hvordan få orden i eget hus?*
- Kommunal og regionaldepartementet. *85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane*. Oslo: Kommunal- og regionaldepartementet, 2009.
- NOU:17. *Om organisering av kommunal og fylkeskommunal virksomhet*. Norges offentlige utredninger, Oslo: Kommunal- og arbeidsdepartementet, 1995.

Dokumenter fra Alvdal kommune

- Alvdal kommune. *Årsberetning 2017*.
- Alvdal kommune. *Delegeringsreglement for Alvdal kommune*.
- Alvdal kommune. *Etiske retningslinjer*.
- Alvdal kommune. *Politisk organisering Alvdal kommune*.
- Alvdal kommune. *Administrativ organisering Alvdal kommune*.
- Oppfølging av politiske vedtak formannskapet og kommunestyret 2017

9.2 Vedlegg

- Oppsummering av svar på spørreskjema
- Rådmannens uttalelse av 31.10.2018

SPØRSMÅL OM IVERKSETTELSE AV FORMANNSKAPETS OG KOMMUNESTYRETS VEDTAK

Formålet med undersøkelsen er å finne ut om administrasjonen har en klar forståelse av sine roller i arbeid med saksforberedelse til formannskapet og kommunestyret og lojal oppfølging og iverksetting av formannskapets og kommunestyrets vedtak.

Vi ber om at du tar stilling til nedenstående tre påstander om administrasjonens saksfremlegg

1) * Hvor enig/uenig er du i følgende påstander?

Påstand	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Administrasjonen lager saksutredninger som er godt faglig begrunnet			3	11	
Administrasjonen legger vekt på at forslag til vedtak er lette å forstå			3	11	
Jeg anbefaler den beste faglige løsningen i en sak, også når jeg vet at det vil møte motstand hos politikerne				14	

2) Har du andre kommentarer når det gjelder administrasjonens saksfremlegg?

Egne kommentarer:

Videre ber vi deg ta stilling til nedenstående fem påstander om vedtakene som fattes i formannskapet og kommunestyret

3) * Hvor enig/uenig er du i følgende påstander?

Påstand	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Politikernes vedtak er vanligvis i samsvar med innstillingen fra administrasjonen			12		1
De vedtak som fattes i formannskapet og kommunestyret utformes på en måte som gir stort spillerom for administrasjonen	1	8	2		2
De vedtak som fattes i formannskapet og kommunestyret er klare og entydige		5	8		
Det er lett å forstå intensjonen bak vedtaket		4	7	2	
I de vedtak som fattes i formannskapet og kommunestyret antydes det som regel tid for gjennomføring			7	6	

4) Har du andre kommentarer når det gjelder vedtakene som fattes i formannskapet og kommunestyret?

Nedenfor ønsker vi at du tar stilling til fire påstander om forholdet mellom politikk og administrasjon

5) * Hvor enig/uenig er du i følgende påstander?

Påstand	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Mange ganger føler jeg at jeg fatter beslutninger som skulle vært tatt av politikerne	2	6	4		
Jeg mener det er min plikt som fagperson å si klart fra til politikere når de vedtar noe jeg mener er faglig uriktig	1	1	3	8	
Jeg forsøker aldri å endre på innholdet i et politisk vedtak selv om jeg er faglig uenig i det			1	12	

Jeg iverksetter politiske vedtak lojalt selv om jeg er uenig i vedtaket			2	12	
---	--	--	---	----	--

6) Har du andre kommentarer når det gjelder forholdet mellom politikerne og administrasjonen i kommunen?

Videre ber vi deg ta stilling til tre påstander om administrasjonens iverksetting av formannskapet og kommunestyrets vedtak

7) * Hvor enig/uenig er du i følgende påstander?

Påstand	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Administrasjonen har god oversikt over vedtak som krever oppfølging og handling fra administrasjonens side			6	7	2
Administrasjonen har gode systemer som sikrer at de vedtak formannskapet og kommunestyret har fattet blir iverksatt		2	4	5	2
Jeg kjenner rutinene for iverksetting av vedtak godt	1	1	5	6	2

8) Har du andre kommentarer når det gjelder administrasjonens iverksetting av formannskapets og kommunestyrets vedtak?

Til slutt ber vi deg ta stilling til tre påstander om administrasjonens rapportering til formannskapet og kommunestyret om status for iverksetting av vedtak

9) * Hvor enig/uenig er du i følgende påstander?

Påstand	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Administrasjonen har gode systemer og rutiner for å rapportere om status for iverksetting av vedtak til formannskapet kommunestyret		2	4	2	6
Politikerne i vår kommune får tilfredsstillende informasjon om iverksetting av vedtak fra administrasjonen		1	4	3	6
Administrasjonen rapporterer jevnlig til politikerne om status på iverksetting av formannskapets og kommunestyrets vedtak		1	4	2	7

10) Har du andre kommentarer når det gjelder administrasjonens tilbakerapportering om status for iverksetting av vedtak til formannskapet og kommunestyret?

11) Alle spørsmål er nå besvart. Dersom du ønsker å legge til eller utdype noe til slutt vil vi gjerne at du gjør det i kommentarfeltet under

vedr forvaltningsrevisjon - oppfølging av politiske vedtak.

Erling Straalberg [Erling.Straalberg@alvdal.kommune.no]

Sendt: 31. oktober 2018 12:37

Til: Svein Magne Evavold

Kopi: Torill Bakken [TB@kontrollutvalgjfjell.no]; Leif Langodden [Leif.Langodden@alvdal.kommune.no]

Hei

Må beklage at jeg er seint ute. Det er stort press om dagen.

Vedrørende forvaltningsrevisjon på oppfølging av politiske vedtak, så er rådmannens vurdering at revisjonens vurderinger og konklusjoner i hovedsak er noe administrasjonen og rådmannen kan kjenne seg igjen i, og i all hovedsak kan slutte seg til.

Revisjonen er bygd opp omkring 3 problemstillinger. Kommer her med korte kommentarer til revisjonsrapporten, som sikkert kan legges ved dersom rapporten er ferdigstilt, ettersom de etter min vurdering ikke vil ha betydning for revisjonens konklusjoner.

Problemstilling 1.

Tas til etterretning

Problemstilling 2.

Ser at systemet vi har ikke nødvendigvis er optimalt. Viktig at kommunestyret selv sier noe om hvordan de vil ha tilbakemeldinger, dvs beskrivelse, hyppighet med mer. Så lager administrasjonen et system deretter. Med bakgrunn i svarene i spørreundersøkelsen, så vil dialog med kommunestyret være viktig på dette området. Ser at en del av de folkevalgte som svarer ikke nødvendigvis er fornøyd med tilbakemelding / oppfølging.

Problemstilling 3.

Se svar under pkt 2.

Med hilsen

Erling Straalberg

Rådmann

Telefon: 62489000

Mobil: 40035383

Alvdal kommune

2560 Alvdal

Telefon 62489000

postmottak@alvdal.kommune.no

Det gjøres oppmerksom på at e-post kan bli journalført som offentlig post i tråd med kommunens rutiner.